

Γλώσσα Δ' Δημοτικού

## **Πετώντας με τις λέξεις**

**Τετράδιο Εργασιών**

**ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ	<b>Κλεοπάτρα Διακογιώργη</b> , <i>Λέκτορας του Πανεπιστημίου Πατρών</i> <b>Θεόδωρος Μπαρής</b> , <i>Εκπαιδευτικός</i> <b>Χαράλαμπος Στεργιόπουλος</b> , <i>Εκπαιδευτικός</i> <b>Ερμιόνη Τσιλιγκιριάν</b> , <i>Εκπαιδευτικός</i>
ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ	<b>Γεωργία Κατσιμαλή</b> , <i>Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Κρήτης</i> <b>Όλγα Μούσιου-Μυλωνά</b> , <i>Σχολική Σύμβουλος</i> <b>Ιωάννης Ντελής-Σμυρίλιος</b> , <i>Εκπαιδευτικός</i>
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ	<b>Καλλιόπη Σηφακάκη</b> , <i>Ζωγράφος - Σκιτσογράφος</i>
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ	<b>Χριστίνα-Χρυσούλα Δελή</b> , <i>Φιλολόγος</i>
ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ	<b>Πέτρος Μπερερής</b> , <i>Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i> <b>Χρήστος Παπαρίζος</b> , <i>Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>
ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ	<b>Ειρήνη Χολέβα-Φιλιππούλου</b> , <i>Σχολική Σύμβουλος</i>
ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	<b>ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.</b>

**Γ΄ Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1** / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:  
«Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων»

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ  
**Δημήτριος Γ. Βλάχος**  
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ  
*Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*

Πράξη με τίτλο:

«Συγγραφή νέων βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου  
**Γεώργιος Τύπας**  
*Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*

Αναπληρωτής Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου  
**Γεώργιος Οικονόμου**  
*Σύμβουλος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου*

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και 25% από εθνικούς πόρους.**

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ  
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Κλεοπάτρα Διακογιώργη Θεόδωρος Μπαρής  
Χαράλαμπος Στεργιόπουλος Ερμιόνη Τσιλιγκιριάν

ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ Α.Ε. 

Γλώσσα Δ' Δημοτικού

# Πετώντας με τις λέξεις

Τετράδιο Εργασιών

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΕΥΧΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ  
ΑΘΗΝΑ



# Περίεχόμενα

## 9 ΕΝΟΤΗΤΑ

Η παράσταση αρχίζει..... 7

## 10 ΕΝΟΤΗΤΑ

Λέξεις φτερουγίζουν πέρα,  
ταξιδεύουν στον αγέρα ..... 21

## 11 ΕΝΟΤΗΤΑ

Γελάσαμε με την ψυχή μας ..... 30

## 13 ΕΝΟΤΗΤΑ

Όλοι διαφορετικοί, όλοι ίδιοι ..... 41

## 14 ΕΝΟΤΗΤΑ

Το ανθρώπινο θαύμα ..... 51

## 16 ΕΝΟΤΗΤΑ

Ταξίδια στην Ελλάδα ..... 62



# 9

## Ενότητα

# Η παράσταση αρχίζει



## Μια περιπέτεια για το Ρωμαίο

1

Την έκφραση «παίζω θέατρο» τη χρησιμοποιούμε κυριολεκτικά και μεταφορικά. Γράψτε δυο προτάσεις για να δείξετε τη διαφορά.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2

Στο κείμενο «Μια περιπέτεια για το Ρωμαίο» υπάρχουν αρκετές σύνθετες λέξεις: Κρεβατοκάμαρες, ποντικόσπιτο, θεατροϊστορίες, ποντικομπαμπάς, κακόκεφος, αγρόκτημα που συνδέονται με το φωνήεν -ο. Το φωνήεν αυτό λέγεται συνδετικό. Χρησιμοποιήστε το για να σχηματίσετε κι άλλες σύνθετες λέξεις:

ανεβαίνω + κατεβαίνω .....

περνώ + διαβαίνω .....

κούκλα + θέατρο .....

νύχτα + πουλί .....

ανάβω + σβήνω .....

σκηνή + θέση .....



3

Διαλέξτε από το σάκο τα κατάλληλα σημεία στίξης και συμπληρώστε το διάλογο του Ρωμαίου με το Τρίτο Κουδούνι, ώστε να διαβαστεί σωστά:

Ααχ Τώρα πρέπει να ξεκουραστώ λίγο Μήπως ψάχνεις κάτι

Ψάχνω για τον κύριο σκηνοθέτη

Σε περιμένει

Όχι γιατί

Γιατί δε νομίζω ότι θα χαρεί και πολύ για τη γνωριμία

Αλλά αν επιμένεις τρίτο καμαρίνι αριστερά πίσω από τη σκηνή

Σ' ευχαριστώ

Ο Ρωμαίος προχώρησε στο διάδρομο Πρώτο δεύτερο τρίτο καμαρίνι αριστερά Στεκόταν πια πίσω από την πόρτα του σκηνοθέτη Να τη χτυπήσει ή όχι



4

Συχνά ακούμε, διαβάζουμε και χρησιμοποιούμε τις λέξεις: *παράσταση και έργο*.

Διαβάστε προσεκτικά τις προτάσεις που ακολουθούν και συζητήστε τι σημαίνουν οι λέξεις με τα πλάγια γράμματα σε κάθε μία από αυτές. Γράψτε και εσείς δικές σας προτάσεις με τις λέξεις αυτές.

❁ Το Δημοτικό Θέατρο φέτος δίνει *παραστάσεις* για παιδιά κάθε Σάββατο στις 5 μ.μ.

.....

❁ Στα αρχαία αγγεία βρίσκουμε συχνά *παραστάσεις* από γνωστούς μύθους.

.....

❁ Ένα σύγχρονο *έργο* ανεβαίνει στη σκηνή του Εθνικού Θεάτρου.

.....

❁ Η Τζιοκόντα είναι ένα διάσημο *έργο* τέχνης.

.....

❁ Συχνά γίνονται *έργα* για τη συντήρηση των δρόμων.

.....





## Ένας Αρλεκίνος από χαρτί

1

Πολλές φορές οι ηθοποιοί για να παίξουν κάποιο ρόλο σε μια παράσταση χρησιμοποιούν μάσκες, όπως του Αρλεκίνου και της Κολομπίνας. Παρακάτω θα βρείτε τα υλικά κατασκευής μιας μάσκας.

Προσπαθήστε να γράψετε τις οδηγίες κατασκευής της ακολουθώντας τη σειρά των εικόνων.

Θα χρειαστείτε: Χρωματιστό χαρτόνι, ένα κομμάτι λάστιχο, χρωματιστές πούλιες, ψαλίδι, κόλλα στικ, χρυσόσκονη, φτερά, χρωματιστές μπογιές ή μαρκαδόρους, συρραπτικό και χρυσά χάρτινα πιάτα.



.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



.....

.....

.....

.....

.....

Handwriting practice area with five horizontal dotted lines on a yellow background.



Handwriting practice area with five horizontal dotted lines on a yellow background.

Handwriting practice area with five horizontal dotted lines on a yellow background.



Handwriting practice area with five horizontal dotted lines on a yellow background.

# Η παράσταση αξίζει Όρνιθες



1

Με το σχολείο σας παρακολουθείτε μια παιδική θεατρική παράσταση. Όμως κατά τη διάρκεια της παράστασης διάφορα πράγματα σας ενοχλούν και δε σας αφήνουν να παρακολουθήσετε το έργο.

- ▶ Τι θα λέγατε σε κάποιο συμμαθητή σας που τρώει;

.....  
.....



- ▶ Τι θα λέγατε σε κάποιον άλλο που μιλάει συνεχώς με τους φίλους του;

.....  
.....



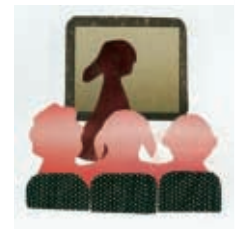
- ▶ Τι θα έλεγε ο δάσκαλος σε κάποιον θεατή που χτυπάει το κινητό του;

.....  
.....



- ▶ Τι θα έλεγε η ταξιθέτρια σε κάποιον που μπαίνει στην αίθουσα όταν το έργο έχει ήδη ξεκινήσει και ψάχνει τη θέση του;

.....  
.....



2

Χωριστείτε σε ομάδες και γράψτε στο τετράδιό σας πώς πρέπει να συμπεριφέρεται ένας θεατής κατά τη διάρκεια μιας θεατρικής παράστασης.

3

Μετατρέψτε τον ευθύ σε πλάγιο λόγο και αντίστροφα για να διηγηθείτε μια επίσκεψη της τάξης σας στο θέατρο.

ευθύς λόγος	πλάγιος λόγος
Ο διευθυντής μάς ρώτησε: - Ποιοι θέλετε να πάτε στο θέατρο; - Όλοι θέλουμε να πάμε! απαντήσαμε εμείς.	..... ..... .....
..... ..... .....	Ο ταμίας του θεάτρου ρώτησε τη δασκάλα μας πόσα εισιτήρια θέλουμε και αυτή απάντησε ότι θέλουμε είκοσι.
Η δασκάλα, στο τέλος, μας ρώτησε: - Σας άρεσε η παράσταση; - Ήταν καταπληκτική, φωνάξαμε όλοι μαζί.	..... ..... .....

4

Η ακροστικήδα του θεατή.

-----

Επισκεφθήκαμε το αρχαίο ..... της Επιδαύρου

-----

Στην είσοδο του θεάτρου αγοράζουμε .....

-----

Η κουρτίνα του θεάτρου λέγεται .....

-----

Με το ... κουδούνι αρχίζει η παράσταση.

-----

Σ' αυτή την παράσταση παίζουν πολλοί .....

-----

Το έργο παίζεται πάνω στη .....





## Πρώτη φορά στο θέατρο

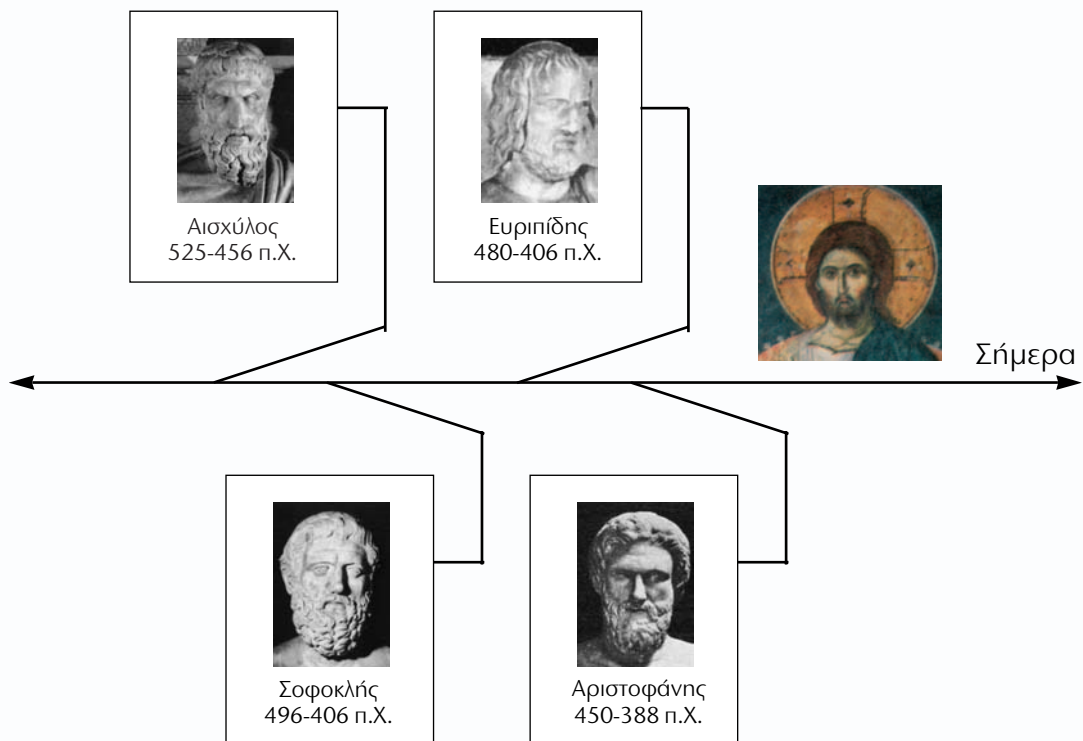
1

«Την *Αντιγόνη* την έγραψε ο Σοφοκλής», είπε στα παιδιά ο κύριος Μαρσέλ. Στο μάθημα της Ιστορίας μαθαίνουμε ότι ο Αισχύλος, ο Σοφοκλής και ο Ευριπίδης ήταν οι τρεις μεγάλοι τραγικοί ποιητές της Αρχαίας Ελλάδας, ενώ ο Αριστοφάνης ήταν ο μεγαλύτερος κωμικός ποιητής.

Κοιτάξτε την ιστορική γραμμή, υπολογίστε και γράψτε με λέξεις:

- Πόσα χρόνια έζησε ο Σοφοκλής; \_\_\_\_\_
- Πόσα χρόνια πέρασαν από τη γέννηση του Αισχύλου μέχρι τη γέννηση του Ευριπίδη;  
\_\_\_\_\_
- Πόσα χρόνια έχουν περάσει από τη γέννηση του Αριστοφάνη μέχρι σήμερα;  
\_\_\_\_\_

Οι εικόνες των αρχαίων ποιητών είναι από την Εγκυκλοπαίδεια ΔΟΜΗ, εκδ. ΔΟΜΗ Α.Ε., Αθήνα, 2006.



2

Θέλετε να μάθετε περισσότερα για την ιστορία του θεάτρου στην Ελλάδα και τον υπόλοιπο κόσμο; Η ιστοσελίδα [www.culture.gr](http://www.culture.gr) θα σας βοηθήσει στην αναζήτησή σας.

3

Να τι έγραφε στο ημερολόγιό του ο Μπενουά, λίγα χρόνια μετά από την πρώτη φορά που πήγε στο θέατρο:

Αθήνα, 25/8/1946

Η Ελευθερία και εγώ είμαστε 10 χρονών,  
όταν πήγαμε για πρώτη φορά στο θέατρο.

Είμαστε ευδουσιασμένη που θα βλέπαμε  
την Αυτιγόνη του Σοφοκλή στο Ηρώδειο.

Ο κύριος, όμως, που στεκόταν στην είσοδο  
του θεάτρου μας σταράτισε και μας είπε ότι  
απαγορεύετε η είσοδος στα παιδιά.

«Ήραστε Γάλλοι» είπε ο κύριος Μαρσέλ.

«Είμαστε εδώ για λίγες μέρες και θα θέλαμε  
να δούμε μια αρχαία τραγωδία», συρτηθήκαμε.

Όταν χαμήλωσαν τα φώτα, δε μας  
περιγράψω πόσο ευτυχισμένη είμαστε!

Βρείτε και διορθώστε τα λάθη που έκανε ο Μπενουά τότε που δεν ήξερε ακόμη να γράφει καλά τα ελληνικά.

4

Η Ελευθερία είχε αναλάβει να μάθει ελληνικά στον Μπενουά. Τα δίδυμα αδέρφια της όμως πάλι τα κατάφεραν! Κοιτάξτε τι προτάσεις τού έδωσαν να διαβάσει!



τα χατίρια στα  
δίδυμα Θα  
κάνω όλα.

.....  
.....  
.....

γυρίσω θα σας από  
Όταν κεράσω  
παγωτό το θέατρο.

.....  
.....  
.....

.....  
.....  
.....

και παπιγιόν αγαπάει  
Η Ελευθερία με μπλε  
σακάκι έναν κύριο.

Ο καημένος ο Μπενουά δεν καταλάβαινε τι διάβαζε. Βοηθήστε τον να ξεμπλέξει τις προτάσεις.

5

«Ο κύριος Μαρσέλ όμως είπε πως τα παλιά χρόνια ξέρανε και φτιάχνανε τα θέατρα έτσι που ν' ακούνε όλοι». Θα θέλατε να γνωρίσετε ένα αρχαίο θέατρο; Το αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου είναι ένα από τα σπουδαιότερα αρχαία θέατρα.

Χωριστείτε σε τρεις ομάδες και προετοιμάστε μια επίσκεψη με την τάξη σας στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου:



1η ομάδα

Αναζητήστε και συγκεντρώστε πληροφορίες από την εγκυκλοπαίδεια καθώς και από την ιστοσελίδα [www.argolidanews.gr/argolida/argolida\\_1.htm](http://www.argolidanews.gr/argolida/argolida_1.htm). Γράψτε λίγα λόγια για το θέατρο της Επιδαύρου στην αρχαία και νεότερη ελληνική ιστορία, για τις παραστάσεις που γίνονταν και γίνονται εκεί ακόμα.

2η ομάδα

Δείξτε στο χάρτη της Ελλάδας τη διαδρομή που πρέπει να ακολουθήσετε για να πάτε από την περιοχή σας στο Νομό Αργολίδας. Ρωτήστε για τα ωράρια επίσκεψης (θερινά-χειμερινά) του θεάτρου καθώς και για τις τιμές των εισιτηρίων.

3η ομάδα

Συγκεντρώστε πληροφορίες από ταξιδιωτικούς οδηγούς και προτείνετε κι άλλα αξιοθέατα της Αργολίδας.

## Ο Κεραμιδοτρέχαλος

1

Με το έργο «Η Κοκκίνοσκουφίτσα από την ανάποδη» διασκεδάσατε πολύ μέσα στην τάξη. Θέλετε να κάνετε το παραμύθι θεατρικό έργο και να το παίξετε στις 20 Μαρτίου, που είναι η Παγκόσμια Ημέρα Θεάτρου για τα παιδιά και τους νέους;

Καλό θα ήταν να το γράψετε πρώτα.

Μην ανησυχείτε! Η Ραλλού θα σας βοηθήσει:

- ▶ Δουλεύουμε σε ομάδες και γράφουμε στο τετράδιό μας. Χωρίζουμε το έργο σε σκηνές και διαλέγουμε ποια σκηνή από το έργο θα γράψει η κάθε ομάδα.
- ▶ Ήρωες του παραμυθιού θα γίνουν τα «πρόσωπα» του έργου.
- ▶ Γράφουμε τους διάλογους. Οι διάλογοι έχουν μεγάλη σημασία στο θέατρο. Γι' αυτό πρέπει να φροντίσετε οι διάλογοι που θα φτιάξετε στο θεατρικό σας έργο να είναι «ζωντανοί» και να ακούγονται φυσικοί. Θα μπορέσετε να το πετύχετε αυτό πιο εύκολα αν μαγνητοφωνήσετε μια συνομιλία ανάμεσα σε δυο φίλους σας και την ακούσετε στην τάξη.
- ▶ Γράφουμε ακόμα σύντομες οδηγίες για τον τρόπο που θα κινούνται οι ηθοποιοί μας πάνω στη σκηνή. Αυτές οι οδηγίες γράφονται μέσα σε παρένθεση.
- ▶ Τέλος, φτιάχνουμε μία επιτροπή από τους εκπροσώπους κάθε ομάδας που θα αναλάβει να διορθώσει το κείμενο από ορθογραφικά και εκφραστικά λάθη.



Θυμηθείτε όσα έχετε συζητήσει στην τάξη για τους θεατρικούς διαλόγους: Γράφουμε με κεφαλαία γράμματα πρώτα το όνομα του προσώπου που μιλάει, μετά βάζουμε άνω και κάτω τελεία « : » και στη συνέχεια γράφουμε τα λόγια του.





2

Γιατί, άραγε, η Ραλλού ανησυχεί τόσο πολύ; Αφού έχετε μάθει τους ρόλους, έχετε κατασκευάσει τα κοστούμια, τα σκηνικά, έχετε διαλέξει τη μουσική, το φωτισμό...Υπάρχει ακόμα κάτι που δεν έχετε κάνει;

Μα φυσικά! Να ενημερώσετε τους άλλους για το θεατρικό σας! Πρέπει να το μάθουν όλοι και να έρθουν να το δουν! Γι' αυτό ετοιμάστε:

- μια αφίσα
- το πρόγραμμα της παράστασης
- προσκλήσεις για τους γονείς και τους συμμαθητές σας.



Ευτυχώς, ο Σύλλογος Γονέων του σχολείου σας προσφέρθηκε να σας βοηθήσει. Εσείς θα αναλάβετε να ετοιμάσετε το πρόγραμμα και τις προσκλήσεις, ενώ οι γονείς την αφίσα.

Δείτε τι σας έφερε η Ραλλού για να σας βοηθήσει:

- ▶ δύο **προσκλήσεις** για μια σχολική θεατρική παράσταση:

1) Την πρόσκληση που έγραψαν τα ίδια τα παιδιά για να καλέσουν τους μαθητές των άλλων τάξεων του σχολείου τους.

2) Την πρόσκληση που έγραψε ο διευθυντής του σχολείου για να καλέσει τους γονείς των παιδιών και τους δασκάλους άλλων σχολείων.

### ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

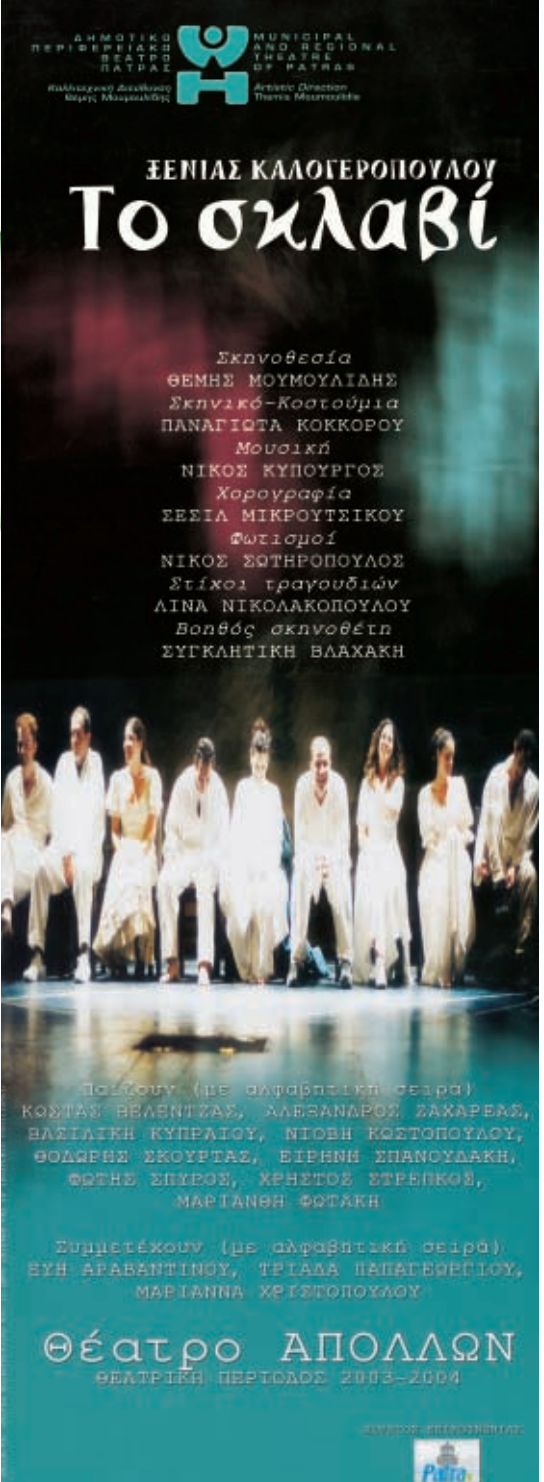
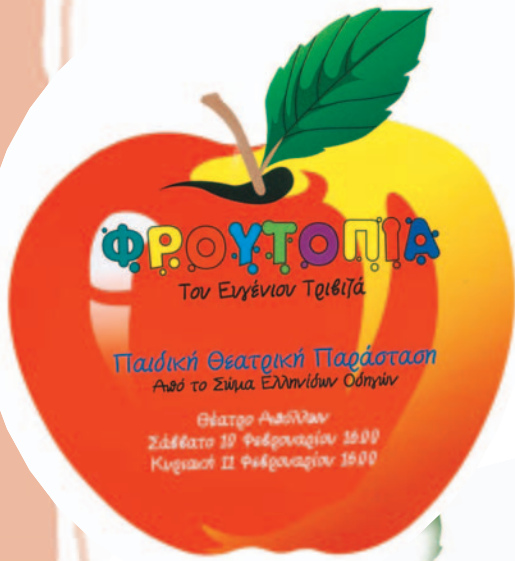
Το 61<sup>ο</sup> Δημοτικό Σχολείο Πάτρας  
έχει την τιμή  
να σας προσκαλέσει  
να παρακολουθήσετε την κωμωδία του Αριστοφάνη  
*Ειρήνη*  
που θα παρουσιαστεί  
στο αμφιθέατρο του σχολείου μας  
την Τετάρτη 13 Ιουνίου 2001  
και ώρα 19:00  
από τους μαθητές της Δ' τάξης.  
Ο Διευθυντής του σχολείου

### ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Σε περιμένουμε με χαρά  
την Τετάρτη 13 Ιουνίου 2001  
στις 7 το απόγευμα  
στο αμφιθέατρο  
του σχολείου μας  
για να παρακολουθήσεις  
την *Ειρήνη*  
του Αριστοφάνη

Οι μαθητές της Δ' τάξης  
του 61<sup>ου</sup> Δημοτικού Σχολείου Πάτρας

► το πρόγραμμα από τη θεατρική παράσταση «Φρουτοπία» και



► την αφίσα από τη θεατρική παράσταση «Το σκλαβί».



- Η πρόσκληση που θα ετοιμάσετε για τους γονείς σας να είναι πιο επίσημη από αυτή που θα ετοιμάσετε για τους συμμαθητές σας.
- Το πρόγραμμα της παράστασης πρέπει να περιέχει μια περίληψη του έργου και τους συντελεστές της παράστασης.
- Τέλος, σχετικά με την αφίσα, συζητήστε στην τάξη ποιες πληροφορίες πρέπει να περιέχει και σε ποια θέση πρέπει να βρίσκονται στην αφίσα και δώστε τις κατάλληλες οδηγίες στο Σύλλογο Γονέων για να την ετοιμάσει.



## Το Εργαστήριο της Γλώσσας

1

Τα δίδυμα έπρεπε να γράψουν μια έκθεση για μια θεατρική παράσταση που παρακολούθησαν. Σκανταλιάρηδες, όπως ήταν, έγραψαν βιαστικά ένα κείμενο και ζήτησαν από την Ελευθερία να το διορθώσει. Βοηθήστε την Ελευθερία να διορθώσει τα ορθογραφικά λάθη των αδερφών της.

«Όλη ενθουσιαστήκαμε όταν ακούσαμε την πρόταση του κ. Μαρσέλ να πάμε στο θέατρο που είχε πρεμιέρα την «Αντιγόνη» του Σοφοκλή. Το έργο που θα παρακολουθούσαμε ήταν ένα αρχέο δράμα. Θα προτιμούσαμε να ήταν μια κωμοδία, όπως οι «Όρνητες» του Αριστοφάνη που είχαμε διαβάσει και είχαμε γελήσει πολλή. Αλλά αυτό δεν μας ένοιαζε και τόσο.

Όταν φτάσαμε στο θέατρο, αγοράσαμε ένα πρόγραμμα που έγραφε το όνομα του σκηνοθέτη, τον ηθοποιών και όλων όσοι βοήθησαν στην παράσταση. Είχε ακόμα και διαφιμύσεις.

Μια κυρία με μπλε ποδιά ζήτησε από τον κ. Μαρσέλ τα εισπτήριά μας. Αυτός της εξήγησε πως είχαμε προσκλήσης αντί για εισπτήρια και ότι είμαστε γάλλοι. Όταν η κυρία μάς οδήγησε στις θέσεις μας, ο κ. Μαρσέλ την ευχαρίστησε με ένα φιλοδώρημα...».

2

Μετατρέψτε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο και αντίστροφα.

ευθύς λόγος	πλάγιος λόγος
Ο δάσκαλος ρώτησε: – Ποιος έγραψε την Αντιγόνη; – Ο αρχαίος ποιητής Σοφοκλής, απάντησε ένας μαθητής.	..... ..... ..... .....
..... ..... ..... .....	Η Άννα ρώτησε το σκηνοθέτη αν μπορεί να αλλάξει το ρόλο της με το ρόλο της Χαράς και αυτός της απάντησε πως ήταν πια πολύ αργά γιατί είχαν γίνει ήδη πολλές πρόβες.



## Το Εργαστήρι της Γλώσσας

3

Συμπληρώστε τις ερωτηματικές αντωνυμίες στο διάλογο του Στίκη με τον Μπόμπιρα:

**ποιο, πόσα, τι, πόσους, τι**

- Λοιπόν, μικρέ, \_\_\_\_\_ παιχνίδι θέλεις να σου μάθω να παίζεις;
- Εσύ, δηλαδή, \_\_\_\_\_ παιχνίδια ξέρεις;
- Πολλά! Πριν αποφασίσω, όμως, \_\_\_\_\_ παιχνίδι θα σου μάθω πρέπει να μου απαντήσεις σε κάποιες ερωτήσεις.
- Εντάξει, Στίκη, \_\_\_\_\_ θέλεις να μάθεις;
- Με \_\_\_\_\_ παίχτες θέλεις να παίζεται το παιχνίδι; Σε \_\_\_\_\_ μέρος θα παίζετε; \_\_\_\_\_ θέλεις να κερδίζει ο νικητής;
- Ε! Σιγά, βρε Στίκη! Παιχνίδι θα μάθουμε ή θα κάνουμε Μαθηματικά;

4

Ο χρόνος του ρήματος, που δηλώνει ότι κάτι έγινε στο παρελθόν και τώρα που μιλάμε έχει πια τελειώσει, είναι ο .....

Ο χρόνος του ρήματος, που δηλώνει ότι κάτι άρχισε και τελείωσε στο παρελθόν πριν γίνει κάτι άλλο, είναι ο .....

Συμπληρώστε τα ρήματα που είναι στην παρένθεση στον κατάλληλο χρόνο:

- ▶ Οι μαθητές πήγαν να ζητήσουν την αίθουσα εκδηλώσεων από το διευθυντή του σχολείου και αυτός τους ρώτησε αν έχουν ετοιμαστεί για την παράσταση.

Τα παιδιά απάντησαν ότι έχουν τα πάντα έτοιμα: \_\_\_\_\_ (διαλέγω) το έργο, \_\_\_\_\_ (μοιράζω) τους ρόλους.

- ▶ Τα παιδιά, όταν συναντήθηκαν με το διευθυντή του σχολείου, είχαν τα πάντα έτοιμα για την παράσταση : \_\_\_\_\_ (διαλέγω) το έργο, \_\_\_\_\_ (μοιράζω) τους ρόλους. Του είπαν επίσης ότι τα σκηνικά \_\_\_\_\_ (κατασκευάζω) και οι γονείς \_\_\_\_\_ (ενημερώνομαι).

5

Κυκλώστε τα χρονικά επιρρήματα στο παρακάτω κείμενο:

Τα μαθήματα Θεατρικής Αγωγής στο σχολείο κράτησαν έναν ολόκληρο μήνα και τελείωσαν χτες. Αρκετά παιδιά είχαν ήδη αρχίσει κάποια μαθήματα από πέρσι. Η δασκάλα συχνά «έπαιζε» μια σκηνή πρώτα αυτή και μετά εμείς προσπαθούσαμε να ακολουθήσουμε τις οδηγίες της. Πολύ σύντομα, όμως, μας άφηνε να αυτοσχεδιάζουμε και τότε τα πράγματα άρχισαν να δυσκολεύουν. Με σκληρή δουλειά και πολλές πρόβες, ύστερα από λίγο καιρό, καταφέραμε να μάθουμε σωστά τους ρόλους μας. Τώρα πια είμαστε έτοιμοι για την παράστασή μας.



## Παιχνίδια με τις λέξεις

1

Στο τέλος κάθε πρότασης σημειώστε μέσα στο κουτάκι ένα **Μ** για τη μεταφορά και **Κ** για την κυριολεξία.

Πήραν τα μυαλά του αέρα.

Η θάλασσα ήταν βαθιά.

Μη μασάς τα λόγια σου.

Το μέλι είναι γλυκό.

Βαθύ σκοτάδι απλώθηκε στο χωριό.

Το χειμώνα πέφτουν χιόνια στα βουνά.

Στην τάξη άναψε η συζήτηση.


2

Όταν τα παιδιά τελείωσαν το παιχνίδι με τις λέξεις, συνέχισαν να παίζουν με αινίγματα, παροιμίες και γλωσσοδέτες.

- ▶ Ο Αλέξης τους είπε δυο αινίγματα:

Από πάνω κόφτει, κάτω κόφτει  
στη μέση κόρη λέει και λέει.

Τι είναι; .....

Μια βαρκούλα φορτωμένη  
σε σπηλιά πάει και μπαίνει.

Τι είναι; .....

- ▶ Η Υβόνη είπε μια παροιμία:

**Η γλώσσα κόκαλα δεν έχει και κόκαλα τσακίζει.**

Τι εννοούσε μ' αυτή την παροιμία;

- ▶ Στο τέλος όλοι γέλασαν με το γλωσσοδέτη που τους είπε ο Φάνης.

Άσπρο χαρτί και ξέξασπρο  
και ξέξασπρο μελάνι  
και ξέξασπρος γραμματικός  
ξέξασπρο γράμμα κάνει.



3

Θέλετε να μάθετε να παίζετε καινούρια παιχνίδια;

Γράψτε στο τετράδιό σας για το αγαπημένο σας παιχνίδι με τις λέξεις που παίζετε με τους φίλους σας και ανακοινώστε το στην τάξη.

Οι παρακάτω ερωτήσεις θα σας βοηθήσουν.

- Ποιο είναι αυτό το παιχνίδι;
- Ποια ηλικία πρέπει να έχουν οι παίκτες;
- Πού παίζεται;
- Ποιοι είναι οι βασικοί του κανόνες;
- Τι σας αρέσει σ' αυτό το παιχνίδι;



4

Συνεργαστείτε με το διπλανό σας και συμπληρώστε το παιχνιδόλεξο με τις λέξεις που βρίσκονται στην παρένθεση. Προσέξτε και την ομοιοκαταληξία!

(μάτι, δόντια, λαιμός, μάτια, βάλει, τρέξουν, χάλι, κουμπιά)

Μια χτένα κουτσοδόντισσα  
με \_\_\_\_\_ μαύρο χάλι  
πάει στον οδοντογιατρό  
μασέλα για να \_\_\_\_\_ .

Ο \_\_\_\_\_ απ' το μπουκάλι  
που 'χει τάπα για κεφάλι  
με πονόλαιμο είναι πάλι  
βραχνιασμένος κακό \_\_\_\_\_ .

Απ' το \_\_\_\_\_ της βελόνας  
δάκρυα δεν μπορούν να \_\_\_\_\_  
κι οι βελόνες απ' τα πεύκα  
κλαιν που δεν μπορούν να πλέξουν.

Της κουζίνας μας τα \_\_\_\_\_  
δε φορούν ποτέ γυαλιά  
και κουμπότρυπες δεν έχουν  
τα πολλά της τα \_\_\_\_\_ .

Θέτη Χορτιάτη, Παιχνιδόλεξα, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1986 (διασκευή)



## Γλωσσική αυτοβιογραφία

1

Διαλέξτε την κατάλληλη αόριστη αντωνυμία από το συννεφάκι και συμπληρώστε τα κενά για να διαβάσετε τι έγινε σε μια σχολική τάξη.

κάποιο, ένας,  
κάμποσες, τίποτα,  
μερικοί, κανείς,  
άλλοι

\_\_\_\_\_ δάσκαλος διάβασε \_\_\_\_\_ μύθο του Αισώπου στην καθαρεύουσα. \_\_\_\_\_ μαθητές κατάλαβαν \_\_\_\_\_ λέξεις, ενώ \_\_\_\_\_ δεν μπόρεσαν να καταλάβουν \_\_\_\_\_. Όταν ο δάσκαλος ζήτησε να του διηγηθούν με λίγα λόγια την ιστορία, \_\_\_\_\_ δε σήκωσε το χέρι του.

2

Θυμηθείτε το οριστικό άρθρο (ο, η, το) και το αόριστο άρθρο (ένας, μια, ένα) και συμπληρώστε τον παρακάτω μύθο.

\_\_\_\_\_ λύκος και \_\_\_\_\_ γριά  
\_\_\_\_\_ φορά, \_\_\_\_\_ λύκος που πεινούσε πολύ, γύριζε εδώ κι εκεί ζητώντας τροφή. Έφτασε τέλος σε \_\_\_\_\_ μέρος κι άκουσε \_\_\_\_\_ γριά να λέει σε \_\_\_\_\_ μικρό που έκλαιγε : «Αν συνεχίσεις να κλαις, θα σε δώσω να σε φάει \_\_\_\_\_ λύκος, και τώρα μάλιστα». \_\_\_\_\_ λύκος πίστεψε πως \_\_\_\_\_ γριά το 'λεγε στ' αλήθεια και περίμενε πολλή ώρα. Σαν βράδιασε, άκουσε πάλι τη γριά να γλυκομιλεί στο μικρό και να του λέει: «Μικρό μου, σαν φτάσει \_\_\_\_\_ λύκος, θα τον σκοτώσουμε». Τ'άκουσε αυτά \_\_\_\_\_ λύκος κι έφυγε μονολογώντας: «Εδώ, άλλα λένε κι άλλα κάνουν».

*Αισώπου Μύθοι, απόδοση Θαν. Θεοδωράκη, εκδ. Άλμα, Αθήνα*

3

Μπορείτε να βρείτε στο κείμενο και να γράψετε

- ▶ πώς φαινόταν στο συγγραφέα ότι γύρω του όλοι μιλούσαν; \_\_\_\_\_.
- ▶ πώς του φαινόταν ότι δε μιλούσε σαν κι αυτόν κι η γάτα του; \_\_\_\_\_.

Μερικές φορές το αχώριστο μόριο **α-** (που δηλώνει άρνηση, στέρψη ή έλλειψη) μπαίνει μπροστά σε κάποιες λέξεις. Τότε, η λέξη που σχηματίζεται εκφράζει το αντίθετο από το δεύτερο συνθετικό της, π.χ κακός- **ά**κακος



Μπροστά από φωνήεν το αχώριστο μόριο **α-** γίνεται **αν-**, π.χ. ώριμος- **αν**ώριμος

- ▶ Για να μάθετε τις σκανταλιές του μικρού «α», συμπληρώστε στο ποιηματάκι που ακολουθεί τα κενά με τις αντίθετες λέξεις από αυτές που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα.



### Οι σκανταλιές του μικρού «α»

Αχ! Τι έπαθε το «α»  
 τρελάθηκε παιδιά  
 κι όλο κάνει σκανταλιές  
 και του κόσμου ζαβολιές.

Τους ανθρώπους στο χωριό  
 που 'τανε πολύ **γνωστοί**,  
 \_\_\_\_\_ τους έκανε  
 και δεν έχουν μιλημό.

Πέρασε απ' τη Φανή  
 τη μικρή, τη **γελαστή**  
 \_\_\_\_\_ την έκανε με μια  
 και δε βγάζει τσιμουδιά.

Και το Μίμη το μικρό  
 τον καλό και **δυνατό**  
 \_\_\_\_\_ τον έκανε  
 ψήνεται στον πυρετό.

Και δεν έφτανε αυτό  
 πήρε και το «ν» παρέα  
 και τα **ήσυχ**α παιδιά  
 τα 'κανε \_\_\_\_\_.

Κι εγώ που ήμουν **ικανή**  
 πολύ να τους μαλώσω  
 με κάνανε \_\_\_\_\_.  
 Πώς τώρα να θυμώσω;

*Ζωή Γκενάκου, Η ποίηση και ο παιδικός λόγος, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2004*

4

Γράψτε κι εσείς στο τετράδιό σας πώς πρωτογνωρίσατε μια ξένη γλώσσα.  
 Οι ερωτήσεις της Ραλλούς θα σας βοηθήσουν:



Ποια ήταν η ξένη γλώσσα που ακούσατε; Πού και από ποιον; Τι σας έκανε εντύπωση;

Ποια είναι η σχέση σας με αυτή τη γλώσσα;  
 Μαθαίνετε κάποια ξένη γλώσσα;

Πού θα τη χρησιμοποιήσετε; Έχετε διαβάσει κανένα βιβλίο, έχετε παρακολουθήσει κάποια ταινία στην ξένη γλώσσα που μαθαίνετε χωρίς ελληνικούς υπότιτλους;



Λέξεις φτερουχίζουν πέρα,  
ταξιδεύουν στον αγέρα



## Χορεύοντας με... ανήκουστους ήχους

1

Γράψτε τις λέξεις που είναι στην παρένθεση, **μόνο** στις προτάσεις στις οποίες φανερώνουν τον τρόπο, είναι δηλαδή τροπικά επιρρήματα.

### 1. (καλά)

- ✿ Διάβασε τα \_\_\_\_\_ νέα στην εφημερίδα.
- ✿ Καθόταν στην τελευταία σειρά και δεν έβλεπε τον πίνακα \_\_\_\_\_.

### 2. (γρήγορα)

- ✿ Πέρασε το δρόμο \_\_\_\_\_ χωρίς να κοιτάξει το φανάρι.
- ✿ Ο πατέρας μου παρακολουθεί αγώνες με \_\_\_\_\_ αυτοκίνητα.

### 3. (ήσυχα)

- ✿ Το μεσημέρι παίζουμε στη γειτονιά \_\_\_\_\_ και δεν ενοχλούμε κανέναν.
- ✿ Η τάξη μας έχει τα πιο \_\_\_\_\_ παιδιά του σχολείου.

### 4. (δύσκολα)

- ✿ \_\_\_\_\_ προβλήματα είναι όσα έχουν περισσότερες από τρεις πράξεις.
- ✿ Νικήσαμε πολύ \_\_\_\_\_ στους τοπικούς σκακιστικούς αγώνες.

2

Διαβάστε πώς περιέγραψε τη βραδιά της παράστασης της Ευγενίας ο δημοσιογράφος συμπληρώνοντας τα κενά με τις μετοχές των ρημάτων που είναι στην παρένθεση:

Η παράσταση είχε μεγάλη επιτυχία. Τα παιδιά έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους \_\_\_\_\_ (χορεύω), \_\_\_\_\_ (χαμογελώ) και πολλές φορές \_\_\_\_\_ (παίζω) με τους θεατές. Στο τέλος, όλοι σηκωθήκαμε όρθιοι \_\_\_\_\_ (χειροκροτώ), \_\_\_\_\_ (δείχνω) μ' αυτόν τον τρόπο την αγάπη μας στα παιδιά.

\_\_\_\_\_ (θέλω) να συναντήσω την Ευγενία, ανέβηκα στη σκηνή και της έδειξα το θαυμασμό μου \_\_\_\_\_ (λέω) «Μπράβο» στη Νοηματική Γλώσσα. Αυτή \_\_\_\_\_ (διαβάζω) τα χείλη μου με ευχαρίστησε και βιάστηκε να γυρίσει στην ομάδα της \_\_\_\_\_ (τρέχω) πίσω από τα σκηνικά.



## Γραφή, η μνήμη των ανθρώπων

1

Τα πρώτα αλφάβητα που εφευρέθηκαν δεν είχαν φωνήεντα. Έτσι, π.χ. η λέξη **ΒΡΣΚ** σήμαινε «βρίσκω» αλλά και «έβρισκα».

Θέλετε και εσείς να γίνετε εξερευνητές και να ανακαλύψετε το κείμενο που είναι στην επιγραφή;



► Γράψτε εδώ τι μπορεί να λέει η επιγραφή.

---



---

► Πιο κάτω στην επιγραφή υπήρχαν κι άλλες λέξεις. Γράψτε κάτω από κάθε λέξη τις πιθανές σημασίες της.

ΓΡΦ

ΣΜΒΛ

ΓΡΜΜ

ΧΡΚΤΡΣ

.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

2

Φτιάξτε χρονικές προτάσεις, για να δείξετε **πότε** έγιναν αυτά που μας λέει η κύρια πρόταση. Χρησιμοποιήστε κάθε φορά τον κατάλληλο χρονικό σύνδεσμο.

❁ Πρέπει να έχω τελειώσει τα μαθήματά μου. **(Γυρίζει η μητέρα μου από τη δουλειά)**

---

❁ Δεν του αρέσει να τον ενοχλούν. **(Τρώει το φαγητό του)**

---

❁ Ζήτησε συγγνώμη. **(Κατάλαβε το λάθος της)**

---

❁ Τα βιβλία ήταν λίγα και ακριβά. **(Ανακαλύφθηκε η τυπογραφία)**

---

❁ Περιμέναμε στην αίθουσα αναμονής του σταθμού. **(Έηρθε το τρένο)**

---

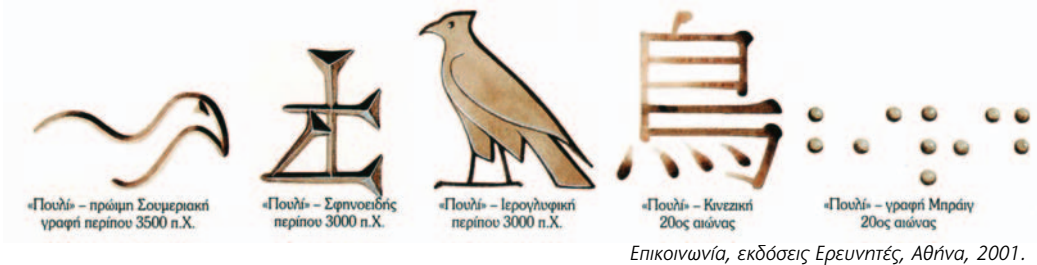
# Λέξεις φτερουχίζουν πέρα, ταξιδεύουν στον αγέρα



3

Στα παρακάτω σύμβολα βλέπουμε τη λέξη «πουλί» σε διαφορετικές γραφές από το 3500 π.Χ. μέχρι σήμερα. Η Ραλλού σάς προτείνει να φτιάξετε μια αφίσα για την τάξη σας με κείμενα από διάφορες γλώσσες και γραφές.

- ▶ Χωριστείτε σε ομάδες, διαλέξτε κάποια γραφή και δημιουργήστε τα δικά σας σύμβολα για τις λέξεις: λόφος, φεγγάρι, δέντρο, λίμνη, γάτα.
- ▶ Διαλέξτε τρεις από τις παραπάνω λέξεις-σύμβολα και γράψτε μια μικρή ιστορία. Μην ξεχάσετε κάθε φορά που χρησιμοποιείτε αυτές τις λέξεις να γράφετε το αντίστοιχο σύμβολο.



4

Μερικές φορές κάποια μηνύματα αλληλογραφίας έπρεπε να μείνουν κρυφά στους υπόλοιπους και να διαβαστούν μόνο από τον παραλήπτη τους. Γι' αυτό το λόγο χρησιμοποιούσαν διάφορους τρόπους **κρυπτογραφίας**. Έγραφαν ανάποδα, ανακάτευαν τα γράμματα των λέξεων, τις συλλαβές μεταξύ τους κ.ά., ώστε το μήνυμα να μη διαβάζεται εύκολα από άλλους.

Γράψτε και εσείς ένα κρυφό μήνυμα στους φίλους σας με αόρατο μελάνι που να μπορεί να διαβαστεί μόνο από αυτούς. Από τη μια μεριά του χαρτιού γράψτε με κανονικό μελάνι αλλά από την άλλη μεριά γράψτε το μήνυμά σας με ...χυμό λεμονιού.



Κόψτε ένα λεμόνι και στίψτε το σ' ένα ποτήρι. Βουτήξτε την πένα σας μέσα στο λεμόνι, ώσπου να υγρανθεί καλά η μύτη της, όχι όμως πάρα πολύ, για να μην κάνετε κηλίδες! Γράψτε με σταθερά και μεγάλα γράμματα για να μπορούν να διαβαστούν καλύτερα. Μέχρι να τελειώσετε το γράμμα σας η αρχή θα έχει γίνει κίολας αόρατη. Και τώρα, πώς θα διαβαστεί το γράμμα σας; Θερμαίνοντας το χαρτί επάνω από μια φλόγα κεριού με τη γραφή προς τη φλόγα. Προσέξτε όμως να μην πιάσει φωτιά το χαρτί, γιατί τότε η γραφή σας θα γίνει για τα καλά αόρατη! Με το ζέσταμα, το αόρατο γράψιμο γίνεται σιγά σιγά καφετί και ορατό, κι έτσι μπορεί να διαβαστεί.

Λεονάρ Ντε Βρις, *Το πρώτο βιβλίο των πειραμάτων*, εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, 1987



# Το Εργαστήρι της Γλώσσας

1

Στο τέλος κάθε πρότασης σημειώστε μέσα στο κουτάκι ένα **Μ** για τη μεταφορά και **Κ** για την κυριολεξία.

- ✿ Είναι ένα πραγματικά χρυσό παιδί.
- ✿ Η θεία μου φορούσε ένα χρυσό ρολόι.
- ✿ Το ποτήρι ράγισε από το πολύ ζεστό τσάι.
- ✿ Μου ράγισε την καρδιά με αυτά που μου είπε.
- ✿ Τα χρόνια έσκαψαν το πρόσωπο του παππού.
- ✿ Ο κηπουρός έσκαβε τον κήπο με προσοχή.
- ✿ Το φάρμακο ήταν πικρό αλλά έπρεπε να το πιω.
- ✿ Του είπε πολύ πικρά λόγια.


2

Υπογραμμίστε τις αντωνυμίες στις παρακάτω προτάσεις και γράψτε τις στην κατάλληλη στήλη του πίνακα που ακολουθεί:

- ✿ Ποιος σου είπε ότι έφαγα κι άλλο γλυκό;
- ✿ Υποστήριζε ότι μόνο η δική του γνώμη ήταν η σωστή.
- ✿ Από τα λόγια της καταλάβαμε ότι ενδιαφέρεται μόνο για τον εαυτό της.
- ✿ Πόσες φορές σε ρώτησε ο πατέρας σου αν θέλεις να σου φέρει κάτι από το περίπτερο και εσύ του απάντησες «Δεν θέλω τίποτα»;
- ✿ Μερικοί ψαράδες με τις βάρκες τους βοήθησαν το δελφίνι να ξαναβγει στο πέλαγος.

προσωπικές	κτητικές	αυτοπαθείς	ερωτηματικές	αόριστες



## Το Εργαστήρι της Γλώσσας

3

Συμπληρώστε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με μια μόνο λέξη.

- ❁ Τα λουλούδια του κήπου έμειναν καιρό \_\_\_\_\_ (δεν ποτίστηκαν) και ξεράθηκαν.
- ❁ Άνθρωπος \_\_\_\_\_ (δεν ξέρει γράμματα), ξύλο \_\_\_\_\_ (δεν έχει πελεκηθεί).
- ❁ Οι θεατές περίμεναν \_\_\_\_\_ (χωρίς υπομονή) την έναρξη της συναυλίας.
- ❁ Όλη τη νύχτα έμεινα \_\_\_\_\_ (χωρίς ύπνο) από τη φασαρία στο δρόμο.

4

Διαβάστε στο παρακάτω απόσπασμα από ένα άρθρο για μια μέρα στην τάξη της Ευγενίας και υπογραμμίστε τις φράσεις που δηλώνουν τρόπο:

«Η μικρή Ευγενία ακούει με τα μάτια και μιλάει με τα χέρια και με τις εκφράσεις. Διηγείται με θάρρος στα υπόλοιπα παιδιά της τάξης ένα παραμύθι.

Βλέπει το βιβλίο με τις εικόνες, μεταφράζει στη γλώσσα της, την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα και διηγείται με τις κινήσεις των χεριών και του σώματος, με γκριμάτσες, με τα μάτια. Γελάει ολόχαρη που τα κατάφερε. Τη θέση της παίρνει ο Αριστείδης, ένα διστακτικό παιδί ως πριν από λίγο καιρό. Τώρα διηγείται με κέφι τη δική του ιστορία με νοήματα. Και τα υπόλοιπα παιδιά σηκώνουν ψηλά τα χέρια τους κουνώντας τα ρυθμικά. Τους χειροκροτούν στη γλώσσα τους!»

*Γκαζμέτ Καπλάνι, εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ, 10/03/1999 (διασκευή)*

5

Συμπληρώστε το νόημα των προτάσεων, σχηματίζοντας χρονικές προτάσεις με τους συνδέσμους που είναι στην παρένθεση:

- ❁ \_\_\_\_\_, θα πάμε εκδρομή. (αφού)
- ❁ Άρχισαν να ανεβαίνουν το βουνό \_\_\_\_\_ (μόλις)
- ❁ Στενοχωριέμαι \_\_\_\_\_ (όποτε)
- ❁ \_\_\_\_\_, είμαι πολύ προσεκτικός. (όταν)
- ❁ Θα παίζουμε στην πλατεία \_\_\_\_\_ (ώσπου)
- ❁ Περιμέναμε αρκετή ώρα \_\_\_\_\_ (ωσότου)

# 11

## Ενότητες

### Γελάσαμε με την ψυχή μας

#### Ο Μπελάς κι ο Ρουμπούρης

1

- Χρωματίστε τις λέξεις που ομοιοκαταληκτούν σε καθεμιά από τις παρακάτω στροφές των ποιημάτων.

##### Ο παπαγάλος

Σαν έμαθε τη λέξη “Καλησπέρα”  
ο παπαγάλος είπε ξαφνικά:  
“Είμαι σοφός, γνωρίζω Ελληνικά,  
τι κάθομαι δω πέρα;”

*Ζαχαρίας Παπαντωνίου*

##### Ο χορός του κάβουρα

Μπήκε ο κάβουρας στο κέφι.  
Στέλνει να του φέρουν ντέφι.  
Το 'μαθαν και τα πουλιά  
φέρνουν φλάουτα και βιολιά.

*Χάρης Σακελλαρίου*

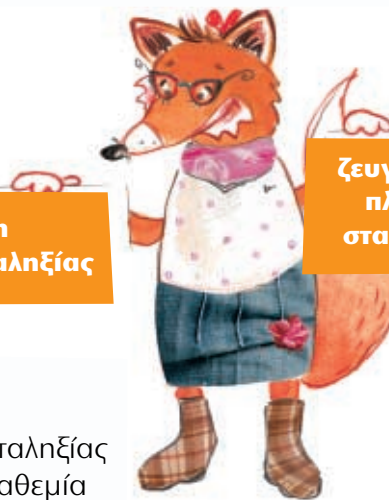
##### Καλημερούδια

Με τι καμάρι περπατεί  
την κούκλα της κρατώντας  
και με ένα σπάγκο το γατί  
ξοπίσω της τραβώντας!

*Αλέξανδρος Πάλλης*

είδη  
ομοιοκαταληξίας

ζευγαρωτή  
πλεχτή  
σταυρωτή



- Η Ραλλού σας δείχνει τα είδη της ομοιοκαταληξίας σε ένα ποίημα. Τι ομοιοκαταληξία έχει η καθεμιά από τις παραπάνω στροφές; Γράψτε το είδος της στην κενή γραμμή που βρίσκεται κάτω από κάθε στροφή.

1ος στίχος  
2ος στίχος  
3ος στίχος  
4ος στίχος

##### Ζευγαρωτή



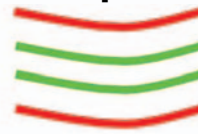
Όταν οι στίχοι ομοιοκαταληκτούν σε **ζευγάρια**.

##### Πλεχτή



Όταν οι στίχοι που ομοιοκαταληκτούν **πλέκονται**.

##### Σταυρωτή



Όταν οι στίχοι ομοιοκαταληκτούν **σταυρωτά**.